

**Gör vi rätt saker,
gör vi det bra,
hur vet vi det?**

***Om
planering,
uppföljning och
kvalitetsarbete***

Nackanätverket – för utveckling av öppen fritidsverksamhet för ungdomar

- **sex mellansvenska kommuner**
- **jämföra, erfarenhetsutbyte, lära av varandra**
 - *Rimlig volym till rimligt pris med rimlig kvalitet?*
 - *Mäta, jämföra, lära av varandra*
- **började träffas 1999**
- **projekt med stöd av Ungdomsstyrelsen 2006 - 2008**
 - *US Förebyggande – främjande satsning*

Varför starta nätverk?

Att vara många som arbetar med samma sak

Hitta likvärdiga verksamheter, lär av varandra

Vi ville

- definiera vad kvalitet är för en fritidsgård
- definiera vad vi menar med fritidsgård
- kvalitetssäkra fritidsgårdsverksamhet
- mäta verksamheten, resultatet
- hitta metoder för att veta om fritidsgårdarna behövs

Projektet 2006 - 2008

- Lära av varandra
- Samla ihop kunskap tillsammans
- Formulera metoder/verktyg för planering och uppföljning
- Pröva metoder/verktyg
- Sprida till flera kommuner

Planering och uppföljning

1. Definiera begreppen

- *Ska allt kallas för fritidsgård? Att prata om samma saker!*

2. Inventera behoven, ta fram ett beslutsunderlag

3. Besluta om verksamhetsnivåer

- *Formulera uppdrag*

4. Fördela resurserna mellan verksamhetsplatserna

- *Ska alla ha lika mycket resurser?*

5. Uppföljning

- *resultat, målstyrd verksamhet, utvärdering, förbättra*
- *Kvalitetskartor*
- *enkäter, intervjuer, nyckeltal, verksamhetsbeskrivningar*

6. Utveckling

Vad är en fritidsgård egentligen? Kan vad som helst kallas fritidsgård? Hur bör fritidsgårdsverksamhet drivas?

- Beskriva verksamheten - säkra verksamheten
 - *Vad håller vi på med, vad är det för nytta med detta*
 - *Tydliggöra vad man kan få för insatta resurser*
- Säkra kvaliteten – höja kvaliteten
 - *positiv upplevelse (besökare, föräldrar, omvärld, politiker)*
- Definiera och avgränsa begreppen
 - = *Viktigt att alla menar samma sak*
 - för att kunna jämföra, för att tydliggöra vad man får och gör
 - för att skapa rätt förväntningar

Utgå från sina egna förutsättningar

- hur ser det ut hos oss idag?
- hur uppfattas olika begrepp i vår kommun?
- vilka möjligheter har vi?

Fritidsgård

- Tydligt uppdrag och uppföljning
- Öppet minst 4 kvällar i veckan (fredag eller lördag)
- Minst 3 heltidsanställda fritidsledare
- Minst 75 % fritidsledarutbildning
- Verksamhetsanpassade lokaler

Träffpunkt

- Uppdrag med lägre förväntningar på resultat
- Mindre öppet, färre personal, mindre lokaler
- Färre möjligheter till aktiviteter

Annat stöd till mindre öppen fritidsverksamhet

- Utökad föreningsstöd till öppen verksamhet, mindre krav

Fritidsgårdsuppdraget = främjande

- Öppen verksamhet, öppna aktiviteter, spontana aktiviteter
- Relationer, gemenskap, sociala behov
- Attraktiv mötesplats, positivt umgängesklimat, trygghet
- Ungdomars egna möten, lust och kreativitet
- Se och bekräfta ungdomar
- Stödja identitetsprocessen
- Göra ungdomar delaktiga och medskapande, ge demokratisk träning
- Främja det friska, främja ungas växande och utveckling
- Främja ungas välbefinnande och val av positiv livsstil, bygga på en värdegrund, jämställdhet

Öppen fritidsverksamhet för unga

Kännetecknas av

- fria former, underlätta för ungas egna möten
- öppen för alla, oavsett bakgrund, kön, åsikt eller tro
- frivilligt, komma och gå som man vill, inte föranmälan
- ej krav på prestationer eller konsumtion
- bygga på ungas kreativitet, intressen och behov
- angeläget att bekräfta dem som i lägre grad blivit positivt bekräftade av övriga vuxensamhället
- fungera som arena för expressiva ungdomar
- långsiktigt perspektiv

Öppen fritidsverksamhet för unga

Planeras utifrån

- ungdomars behov av mötesplatsen
- ungdomars behov av sociala relationer
- ungdomars rätt till stöd till fritid

Framgångsfaktorer

Att ha förutsättningar för verksamheten

- Formulerade uppdrag & mål
- Politisk förankring
- Policyprogram
- Kontinuerlig systematisk uppföljning och redovisning
- Organisation, ledning, förankring
- Marknadsföring, information
- Nätverk
- Personalens förutsättningar

Var behövs öppen fritidsverksamhet?

Inventera behoven

- Hur många ungdomar bor i området
- Tidigare efterfrågan av öppen verksamhet
- Ungdomarnas fritidsstil (expressiva, instrumentella?)
- Socioekonomisk bedömning av området
- Antal föreningsaktiva, utbud av föreningsaktiviteter
- Tillgång till andra anläggningar och verksamheter
- Var hittar ungdomar vuxna samtalspartners på fritiden
- Avstånd och kommunikationer till nästa kommunal med flera mötesplatser och fritidsaktiviteter

Fördela resurserna

- Medel för lokalerna och nödvändig personal
- Antal ungdomar i området
- Socioekonomiska faktorer
 - *medelinkomst, utländsk bakgrund, trångboddhet, socialt bistånd*
- Antal öppna timmar
- Bedömning av behov och efterfrågan
 - *fritidsvaneundersökning (expressiv eller instrumentell fritidsstil)*
 - *besöksfrekvenser tidigare år*
 - *besökare med behov av extra stöd (funktionshinder, sociala problem)*
- Ersättning för extra verksamhet
 - *stora arrangemang, läger*
- Behov av eventuellt utvecklingsarbete

Uppföljning, utvärdering och utveckling

Gör vi rätt saker ? – Gör vi det bra?

- utifrån politikens mål, uppdrag och förväntningar
- utifrån ungdomarnas upplevelser och förväntningar

Metoder

- enkät till besökarna
- fokusgrupper
 - *strukturerade gruppintervjuer*
- nyckeltal
 - *fakta som kan jämföras med andra över tid*

Kvalitetskarta

Tillgänglighet

- öppettider
- utbud av aktiviteter
 - lokaler
 - information
- trygghet och trivsel

Kompetens

- pedagogisk kompetens
- instruera och leda aktivitet
- inspirera, väcka intressen
 - hantera konflikter

Bemötande

- se och bekräfta
- vänligt, respektfullt
- stöd och coachning

Påverka och vara delaktig

- lyhörd för önskemål
- påverka planering, inköp och innehåll
 - ge unga ansvar
 - unga medproducenter

Fritidsgårdsenkäten

- **Enkät till aktiva fritidsgårdsbesökare**
- **Vem är fritidsgårdsbesökaren**
 - *föreningsaktiviteter, skoltrivsel, hur ofta är man på gården, kön, ålder*
- **De fyra kvalitetsområdena**
 - *Hur viktigt är det för dig?*
 - *Hur fungerar det idag?*
- **Webbaserad enkät, ca 10 – 15 min per person**
- **3 veckors undersökningstid**
- **Noggranna instruktioner**

Fritidsgårdsenkäten – resultatet

Tillgänglighet

Vikt	Betyg	Differens
4,50	4,28	0,22

Öppettider

*Trivsamma mysiga lokaler
Mycket som man kan göra
Okej att bara vara*

Kompetens

Vikt	Betyg	Differens
4,57	4.50	0.07

Hantera konflikter

*Tid att prata med ungdomar
Tar ställning, sätter gränser
Kan leda aktiviteter*

Bemötande

Vikt	Betyg	Differens
4,57	4,32	0,25

*Känna sig välkommen
Prata om problem
Känna sig trygg
Acceptera regler*

Påverka och vara delaktig

Vikt	Betyg	Differens
4,42	3,93	0,49

*Man får ta ansvar
Man kan hjälpa till, fixa, arrangera
Ledarna tar emot förslag*

Fokusgrupper

- Uppföljande gruppintervjuer
- 10 – 15 ungdomar som besöker fritidsgården idag
- 10 – 15 unga vuxna, aktiva för fem år sedan
 - Fritidsledarna hittar gruppen och förbereder
 - Utomstående samtalsledare och observatör
 - Öppna frågor
 - Fördjupning, tolkningar, förklaringar
 - Vad är viktigt med fritidsgården
 - Hur ser den perfekta fritidsgården ut

Nyckeltal

Vad ska man mäta?

- antalet besökare ?
- vad är ett besök i så fall

1. Vad kostar verksamheten

2. Hur mycket får man för pengarna

3. Vilka förutsättningar finns för god kvalitet

Jämför likvärdiga verksamheter!

Vad som helst kan inte vara fritidsgård!

Vad kostar verksamheten

per invånare i målgruppsålder ca 2 140:- / år

men alla är inte besökare

per öppen fritidsgårdstimme ca 2 050:-

Hur mycket verksamhet räcker pengarna till

fritidsgårdarna har öppet 5 kvällar ca 28 timmar i veckan

flera har också eftermiddagsverksamhet för ungdomar

träffpunkterna har öppet 2 – 3 kvällar, ca 15 timmar i veckan

Finns det förutsättningar för kvalitativ verksamhet

ca 1400 ungdomar per fritidsgård, ca 1000 per verksamhetsplats

3 – 4 fritidsledare per kväll

55 % fritidsledarutbildning, 50 % kvinnor

ca 14 % av arbetstiden används till utveckling, personalmöten

Analysera, bedöm hur det fungerar

Jämföra

- över tid med sig själv

- *få fram en bild av nuläget*
- *har man gjort sitt jobb, vilket blev resultatet*
- *identifiera starka och svaga sidor*
- *identifiera förbättringsområden, diskutera åtgärder*
- *formulera handlingsplaner*

- med andra

- *hitta exempel hos andra som man kan lära av*

Exempel – en handlingsplan

Jag får vara med och ta ansvar på gården

Betyg 3,87 Vikt 4,48 Differens 0,61

Analys

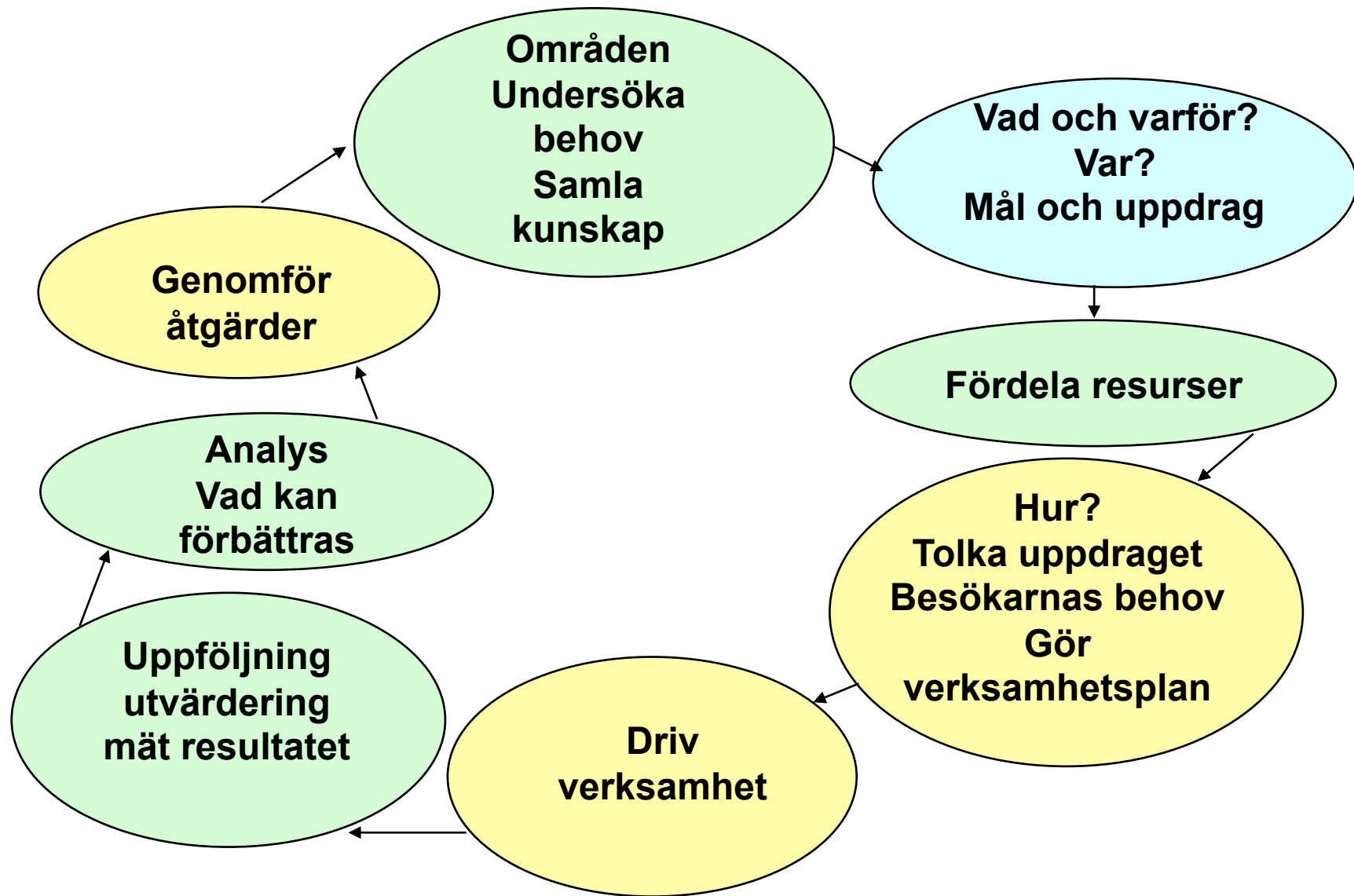
Vi ger ungdomarna mindre ansvar än de vill ha, det kan bero på att vi har olika syn på vad ungdomarna skulle klara av ...

Åtgärder

Aktivt jobba för att dra med ungdomar inför varje planering och genomförande av aktiviteter...

Metoder

- 1.Handledning, utbildning för personalen*
- 2. Regelbunden punkt på personalmötet, när fick ungdomar ta ansvar förra veckan?*

Summering

1999 i Nacka

Ny organisation – nya frågor

- är det till någon nytta?
 - är det en rimlig volym och kvalitet för budgeten
 - kan det bli bättre

Arbetsgrupp 2 – 4 personer per kommun

Arbetsgruppsträffar, ca 10 arbetsdagar/år

Gemensamt arbete på hemmaplan

Trepartskonferens vart annat år, ca 70 personer

Fritidsledarkonferens ca 70 personer

Summering

Allt kan inte vara fritidsgård

Fritidsledare är viktiga, utbildade, professionella

Viktig verksamhet som måste beskrivas, mätas, redovisas

Viktig verksamhet som måste ingå i ett sammanhang

fritids- och kulturområdet

Viktig verksamhet som måste kvalitetssäkras

Viktig verksamhet som måste utvecklas

Nätverk = gemenskap, stöd, lära av varandra

Thomas Sass

thomas.sass@nacka.se

08 – 718 95 95